

כיצד נותנים את הדם על קרנות מזבח הזהב

בדף נ"ח יתבאר בעזה"י, שלאחר שגמר הכהן את הזאות דם הפר ודם השעיר כנגד הפרוכת, היה יוצא בהיכל לצד חוץ, להזות מדמם על מזבח הזהב, ארבע הזאות היה מזה על ארבע הקרנות, ועוד שבע הזאות היה מזה על טהרו [=גגו] של מזבח.

והנה הזאות שהיה מזה על טהרו של מזבח, הכל מודים בהם שלא היה מזה מכל דם בפני עצמו, אלא היה מערב את שני הדמים יחד, ומזה מהם יחד, שנאמר, "וְהִזָּה עָלָיו מִן הַדָּם בְּאֶצְבָּעוֹ שֵׁבַע פְּעָמִים וְטָהְרוּ וְקִדְּשׁוּ מִטְּמֵאוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל" (ויקרא ט"ז י"ט), מכל הדם יחד.

אבל נחלקו חכמים בעניין ההזאות שעל ארבע הקרנות, האם גם אותן הזאות היו לאחר שעירב יחד את שני הדמים, או שאותן הזאות היה מזה מכל דם בפני עצמו, ורק אחר כך היה מערב את שני הדמים להזות על טהרו של מזבח.

לדעת משנתנו שהיא כדעת רבי יאשיה – כל מקום שנזכרו שני דברים, הכוונה לשניהם יחד, אף על פי שלא נתפרש בכתוב "יחדיו", ואם כן, מאחר שנאמר במתנות דם אלו, "וְיִצָּא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' וְכִפֵּר עָלָיו וְלָקַח מִדָּם הַפֶּר וּמִדָּם הַשְּׁעִיר וְנָתַן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב" (ויקרא ט"ז י"ח), הכוונה לשני הדמים כשהם מעורבים יחד.

ולדעת רבי יונתן – כל מקום שנזכרו שני דברים ולא נתפרש בכתוב "יחדיו" הכוונה [אף] לכל אחד בפני עצמו ואם כן, מאחר שנאמר במתנות דם אלו, "וְיִצָּא אֶל הַמִּזְבֵּחַ אֲשֶׁר לִפְנֵי ה' וְכִפֵּר עָלָיו וְלָקַח מִדָּם הַפֶּר וּמִדָּם הַשְּׁעִיר וְנָתַן עַל קַרְנוֹת הַמִּזְבֵּחַ סָבִיב" (ויקרא ט"ז י"ח), ולא נאמר "יחדיו" הכוונה לכל אחד בפני עצמו.⁴

ומתחילה לא נתבאר מה דעת כל אחד מהם, והיו שרצו לומר, שרבי יונתן הוא האומר שיש לערב את שני הדמים.

ואף שלדעתו בכל מקום שנאמרו שני דברים, הכוונה לכל אחד בפני עצמו, בעניין הזאה זו, מודה הוא שהכוונה לשני הדמים יחד, כי נאמר, "וְכִפֵּר אֶתְרֵךְ עַל קַרְנֵי אֶחָת בְּשֶׁנָּה מִדָּם חֲטָאֵת הַכֹּפָרִים אֶחָת בְּשֶׁנָּה וְכִפֵּר עָלָיו לְדֹתֶיכֶם קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא לַה' (שמות ל' י'), ללמד שרק פעם אחת בשנה נותנים דם על קרנות מזבח הזהב, ואם כן, על כרחך צריך לערב את

⁴ תימה לי, והא רבי יונתן אית ליה דמשמע שניהן כאחד ומשמע אחד אחד בפני עצמו, והכא משמע דאית ליה דווקא מזה בפני עצמו ומזה בפני עצמו. ונראה לי כיון דמשמע הכי ומשמע הכי, ילמד סתום מן המפורש, כי היכי דלפני ולפנים ובהיכל נותן מזה בעצמו ומזה בעצמו, הכי נמי לקרנות, דכתיב מדם הפר ומדם השעיר, מסתמא מזה בעצמו ומזה בעצמו. [תוס'].